

Velika međunarodna udruženja korisnika pomorske privrede

(„The Baltic and International Maritime Conference“)

Kap. Nikša Krstelj

Početak 1905. godine, a na predlog nekoliko brodovlasnika i brokera, sastao se u Kopenhagenu inicijativni odbor, da bi postavio temelje jednom udruženju za kojim se osjećala potreba kod pomorsko-privrednih ljudi. Namjera je bila da ovo udruženje bude međunarodnog karaktera, da bi okupilo oko sebe što više brodovlasnika, agenata i svih drugih ljudi koji se bave pomorskim poslovima i da im svojim djelovanjem bude od koristi.

Ova zamisao porodila se najprije kod skandinavskih i baltičkih poslovnih ljudi. Već u studenom 1905. održana je prva Generalna skupština. Udruženje je dobilo svoja pravila i dobilo je ime: »**The Baltic and White sea Maritime Conference**«, sa sjedištem u Kopenhagenu. Nekoliko godina nakon osnutka, ime je promjenjeno u: »**The Baltic and International Maritime Conference**«.

Prema pravilima, svrha je udruženja da ujedini brodovlasnike i druge osobe koje se bave pomorskim poslovima u namjeri da se poduzmu mjere u svim pravcima za olakšanje i poboljšanje pomorskog poslovanja; da se obavještava članove udruženja o svim spekulacijama u vezi pomorskog poslovanja; da se stalno usavršavaju razni brodski dokumenti koji se odnose na teret; da se ovi dokumenti štampavaju, koji su kao valjani prihvaćeni; da se ima stalni kontakt sa članovima, bilo to pismeno ili putem konferencija; da se saraduje sa bilo kojim drugim udruženjem ili poduzećem koje radi u pomorstvu. Ukratko, da se radi na svim poljima za unapređenje brodarstva i pomorske trgovine uopće.

Ovo je bila glavna svrha i ideja koja je rukovodila ovo udruženje od njegova osnutka pa sve do danas.

Član ovog udruženja može biti svako brodar-sko poduzeće kao brodovlasnik, pa pomorski agenti i mešetari i napokom razna nacionalna pomorska udruženja i pomorska osiguravajuća društva, bez obzira na narodnost kojoj pripadaju.

Uprava udruženja sastoji se od:

1. Skupštine Direktora. Članovi ove skupštine biraju se iz pojedinih zemalja i to prema visini doprinosa koji su članovi pojedine zemlje uplatili na ime članarine kroz proteklu kalendarsku godinu.
2. Izvršnog Odbora. Ove članove bira Skupština direktora i čiji rad ona nadzire, i
3. Dokumentarnog Savjeta, kojeg bira Skupština direktora, a čiji rad nadzire Izvršni odbor. Pored ovih postoji još i administrativni aparat udruženja.

Svako od ova tri odvojena tijela ima svog biranog predsjednika. Najveći i najmanji broj članova pojedinog tijela, određen je pravilima udruženja. Skupština direktora bira također i Generalnog direktora udruženja.

Skupština direktora je glavno tijelo koje daje upute i nadzire cjelokupan rad čitavog udruženja, obavljenog od Izvršnog odbora i Dokumentarnog savjeta. Izvršni odbor obavlja čitav rad udruženja, dok Dokumentarni savjet ima svoje posebno polje rada.

Udruženje ima naročiti Informativni Ured, čiji je rad dosta opsežan jer prikulja sve informacije iz cijelog svijeta koje se tiču plovidbe, vremenskih prilika, načina krcanja i iskrcavanja raznih tereta, štrajkova, prenatrpanosti luka, promjene raznih tarifa, isključenje ili uključenje raznih klauzula u ugovorima o prijevozu, prolaza kroz razne kanale, postojanje leda u raznim morima radi isgurnosti plovidbe, kao i svega drugog mogućeg što može zanimati jednog brodovlasnika ili bilo koju drugu osobu koja je zainteresovana u pomorskom poslovanju.

Da bi o svemu ovome obavjestilo svoje članove, ovo udruženje redovito izdaje poseban cirkular, koji šalje svojim članovima. U ovim cirkularima, u najkraćim crtama donešeno je sve ono što može članove interesirati. Svaki mjesec izlazi i mjesečni zbirni cirkular u kojem su donešene najinteresantnije stvari iz proteklog mjeseca, kao i nova potrebna obavještenja članovima, a u vezi pomorskog poslovanja.

Dokumentarni savjet ima važnu ulogu u ovom udruženju. Njegov rad sastoji se oko ispravljanja i dopunjavanja već postojećih brodskih dokumenata (koji su u vezi sa teretom), kao i predlaganje i prihvaćanje novih.

Među raznim brodskim dokumentima, sa kojim se bavi Dokumentarni savjet, najvažniji su ugovori o pomorskom prijevozu. Ovo je veliko polje rada koje se pomalo, ali stalno mjenja, čiji razvoj treba stalno prilagođavati novim potrebama. Ovo tijelo ima pravo da se sastaje i raspravlja sa čartererima, (kao što to obično i čini) brodovlasnicima, brodarima, trgovcima i t. d. i da se sa ovima složi o raznim tačkama i uvjetima raznih ugovora o pomorskom prijevozu, kao i drugih brodskih dokumenata.

Dugo bi bilo nabrojiti sve ugovore o pomoćskom prijevozu koji su izdani ili prihvaćeni od B. I. M. C. Spomenut ćemo samo neke koji su opće poznati i koji su najčešće u uporabi.

Najpoznatiji tip ugovora poznat je pod imenom »Gencon«. Ovaj tip može se aplicirati na skoro sve terete. Drugi poznati tipovi su »Polcom«, »Medcom« i »Coal charter party welsh form«, koji se upotrebljavaju obično kod prijevoza ugljena i koksa. Za pšenicu rabe se, pored ostalih, tipovi »Centrocon« i »Austral«, zatim specijalni tipovi ugovora za drugu robu kao što su balvani, pilano drvo, koža, salitra, rude (tip »C(ore)7« iz Sredozemnog mora za boksit), svježe voće, pamuk, cement, umjetno gnjojivo i t. d. i specijalni tip ugovora koji se upotrebljava kod najma broda u Tajmčarter

Dokumentarni savjet, pored obrade i usavršavanja raznih klauzula u prijevoznim ugovorima, izdao je i nekoliko tipova svojih teretnica. Ove teretnice upotrebljavaju se sa raznim tipovima ugovora. Dosta specijalnih klauzula izdato je od spomenutog savjeta, koje se mogu uklopiti uz svaki prijevozni ugovor, a odnose se na rat, neprijateljstva, neodgovornost posade, na led, nepotrebno zadržavanje brodova, štrajkove i t. d. (Za vrijeme Sueske krize bila je izdata specijalna klauzula pod imenom »Suezstop clause«). Udruženje je izdalo i svoj tip Vremenske Tablice, a za ljude u pomorskom poslovanju, važan je i Kalendar Svetkovina. U ovom kalendaru uneseni su svi državni i drugi blagdani na koje se dane ne radi u pojedinim lukama. Kalendar obuhvaća sve pomorske države svijeta.

Kako je ranije istaknuto, ovo međunarodno pomorsko udruženje stvoreno je da ujedini brodovlasnike, kao i sva druga pravna i fizička lica koja su zainteresirana u pomorskom poslovanju i da im svojim djelovanjem koristi. Najveći dio uspjeha postignut je baš radom Informativnog ureda i Dokumentarnog savjeta. Članovi su obavješteni o svemu što ih zanima iz svih krajeva svijeta, i, prema tome mogu se lakše i uspješnije ravnati prilikom donošenja svojih odluka. Brodovlasnici već unaprijed poznaju razne tipove prevoznih ugovora i kod zaključivanja poslova, baš to poznavanje je dosta olakšavajuća okolnost. Sve ovo spomenuto, kao i još dosta drugih važnih momenata poznati su već unaprijed, što bez sumnje, olakšava rad zainteresiranih osoba. Ova praksa odstranila je mnoge nesporazume među strankama, koji bi, više puta bili svršili pred sudom i radi čega bi se izdalo mnogo novaca.

Danas, nakon više od pedeset godina svog postojanja, »The Baltic and International Maritime Conference« na svome spisku ima članova iz cijelog svijeta čiji broj se penje na oko 1250 od kojih preko 600 brodovlasnika, odprilike isti broj raznih agencija i brokera i oko 50 raznih nacionalnih pomorskih udruženja i osiguravajućih društva. Bruto registarska tonaža koja je kod udruženja danas registrirana iznaša oko 18 milijuna i 500.000 BRT. »The Baltic and International Maritime Conference« izdržava se samo od pristojba koje ubire na ime članarine